

**КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
ОКУМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ**

№1-жыйынынын протоколу

**Дата: 25.01.2016.
Убакыт: 14.00.
Бөлмө: Конференц-зал**

КҮН ТАРТИБИНДЕГИ МАСЕЛЕЛЕР:

- 1. КББАнын илим изилдөө иштери боюнча 2016-жылга планын бекитүү.**
С.Байгазиев
- 2. КББАнын Окумуштуулар кеңешинин 2016-жылга иш планын бекитүү.**
А.Ниязова
- 3. 2015-жыл ичинде Окумуштуулар кеңеши кабыл алган токтомдордун аткарылышы жөнүндө.**
А.Ниязова
- 4. Аспирантурага кабыл алуу боюнча жыйынтыктар жөнүндө.**
Б.Бейшенбаева
- 5. Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстар үчүн дүйнөлүк адабиятынын предметтик стандартын бекитүү жөнүндө.**
С.Рысбаев
- 6. Жаңы предметтик стандарттардын негизинде даярдалган окуу программаларын бекитүү жөнүндө.**
КББАнын лаборатория, борборлорунун жетекчилери
- 6.1. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 5-9-класстары үчүн түзүлгөн Кыргыз адабиятынын программасы (түзүүчүлөр: ф.и.д., профессор Байгазиев С.О., п.и.д. Муратов А.).**
С.Рысбаев
- 6.2. Кыргыз тилин экинчи тил катары үйрөтүүнүн программасы (А-2 деңгээли, 5-9-кл.) (түзүүчү: п.и.д., профессор Рысбаев С.К.).**
С.Рысбаев
- 6.3. Окутуу өзбек тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 5 –9- класстары үчүн түзүлгөн кыргыз тилинин программасы (түзүүчүлөр: Рысбаев С.К., Тагаева З., Акматова А., Абдухамидова Б.А.).**
С.Рысбаев
- 6.4. Программы по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с кыргызским языком обучения (сост. Камбаралиева У.Ж., Ниязова А.М., Артыкбаева Г.Э.).**
С.Рысбаев
- 6.5. Программы по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с русским языком обучения (сост. Иманкулова М.Т., Бреусенко Л.М., Матохина Т.А.).**
С.Рысбаев

6.6.Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстары үчүн Музыка предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Дуйшеналиев Ж.С., Муратбек Касей) жөнүндө.

А.Ибирайым кызы

6.7. Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстар үчүн Көркөм өнөрпредметинин окуу программасы(түзүүчүлөр: Акматов Д.А., Оторбекова А.А., Мамбеталиев Ж., Рыскелдиев К., Белөкбаева А., Дөөлөтбаева Н., Жамангулова К.).

А.Ибирайым кызы

6.8.Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү мектептердин 6-9-класстар үчүн География предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Жунушалиева К.К., Шыгаева Ч.У.,Ниязов Т.З.).

Е.Син

7. КББАнын аспирантурасынын бүтүрүүчүсү А.Макеев «Улуттук-аймактык өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу, математиканы окутуунун натыйжалуулугун жогорулатуунун шарты катарында» аттуу илимий изилдөө ишине тактоолорду киргизүү жөнүндө жана жетекчиликке п.и.д., профессор С.К.Калдыбаевды бекитүү жөнүндө.

Е.Син

8. Кол жазмаларды бекитүү жөнүндө.

8.1.Баланын китеп окуусун уюштуруу технологиялары. Методикалык колдонмо (түзгөн Рысбаев С.К.).

А.Токтомаматов

8.2. Балдарды коомго аралаштыруу жана мектепке даярдоо. «Балажан» республикалык эстетикалык тарбия берүү окуу-усулдук борборунун иш тажрыйбасы (түзүүчү-автор Мусина Д.С. – 77 бет).

А.Токтомаматов

8.3. Реализация образовательных стандартов в начальной школе. Тренинговые материалы для работников образования в 2-х частях (сост.: Дудкина О.И и др.).

А.Токтомаматов

8.4.Жаш муундарды тарбиялоодогу психологиялык көйгөйлөр жана аны чечүүнүн жолдору (түзүүчү: Жумабаева Г.А.).

К.Добаев

8.5. Менин жерим – Кыргызстан. Кыргыз элинин салттуу билимдери боюнча окуучулар үчүн кошумча окуу материалы (түзүүчүлөр: Мураталиев Б.А., Мамбетова З.Ж.).

А.Токтомаматов

8.6.Тренажер по правилам русского языка для учащихся начальных классов (сост.: Северин О.В., Барковская С.В., Шимова А.С.).

С.Рысбаев

А.Мамытов: Урматтуу Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү, 21 мүчөдөн 19 мүчөсү бүгүнкү отурумга катышууда. Каршылык болбосо, отурумду баштасак. Ким макул? Каршы? Калыс? Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 19 мүчөсү макул, каршы жок. Анда ишибизди баштайбыз. Бүгүн күн тартибинде 8 маселе.

1. КББАнын илим изилдөө иштери боюнча 2016-жылга планын бекитүү.

Угуду: КББАнын башкы илимий кызматкери, ф.и.д., профессор С.О. Байгазиев Кыргыз билим берүү академиясынын 2016-жылга карата түзүлгөн илим-изилдөө иштеринин планы тууралуу төмөндөгүлөрдү билдирди.

Урматтуу Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү, 2015-жылдын башында 3 жылдык Перспективалык план бекитилген. Үч жылдык проблемабыз «Кыргыз Республикасынын билим берүү стратегиясына ылайык компетенттүүлүктүн негизинде илимий-окуу-методикалык комплексин модернизациялоо жана өркүндөтүү». Кыргыз билим берүү академиясынын 2016-жылга карата түзүлгөн илим-изилдөө иштеринин планы КББАнын 2015-2017-жылга карата кабыл алган перспективдүү планынын негизинде түзүлгөн. Перспективалык планынын бекитилишине өлкөнүн социалдык заказы себеп болду. Расмий документтер: КРнын өлкөнү өнүктүрүү боюнча стратегиясы, мамлекеттик билим берүү стратегиясы, жаштарды тарбиялоо концепциясы негиз болду.

Быйыл 2016-жылы Кыргыз билим берүү академиясы эки чоң проблема менен иш алып барат:

1. “Кыргыз Республикасынын билим берүү стратегиясына ылайык компетенттүүлүктүн негизинде илимий-окуу-методикалык комплекси модернизациялоо жана өркүндөтүү” (3жылга);

2. “Научно-методические основы совершенствования воспитательной работы в школе и профессионального образования на компетентностной основе”.

Биринчи жылынын темасы «Кыргыз Республикасынын билим берүү стратегиясына ылайык компетенттүүлүктүн негизинде илимий-окуу-методикалык комплекси модернизациялоо жана өркүндөтүү» аткарылды. 2016-жылга негизги тема боюнча лабораториялар иштемекчи: мугалимдер менен предметтик стандарттарды талкуулоо, мектептерде стандарттарды апробациялоо, орто мектепте колдонулуп жаткан стандарттарды, программаларды талдоо жүргүзүү, окуу китептерин, окуу-методикалык колдонмолорду талдап чыгуу, жаңы талаптарды, критерийлерди, индикаторлорду, чен өлчөмдөрдүн үстүндө иштөө. Алдыбызда төмөнкү милдеттер турат: жаңы иштелип чыккан стандарттарды модернизациялоо.

Жалпы план түзүлдү, лабораториялардын, бөлүмдөрдүн пландары, жекече пландар түзүлүп бүттү. Ушул планды колдоп берүүнүздөрдү суранам (План тиркелет).

К.Джунушалиева: 2015-жылы иштелип чыккан стандарттарды өкмөткө жибербейбиз, внедрение кылыш үчүн апробация болушу керек деп министрликте айтып жатышат. Ошондуктан биздин план кандай үндөш болот. 100 мектеп пилотный мектеп тандалат, күтүлүүчү натыйжаларды алабыз, ошолорго карата окуу материалдарын иштеп чыгып окутуп көрөбүз. Бир окуу жылдын ичинде карап көрөбүз апробация өткөрүп деп жатышат.

А.Мамытов: Ким айтып жатат?

К.Джунушалиева: Мира Мыкыеванын проектисинен.

А.Мамытов: Бул суроого мен жооп берейин, себеби Советбек Орозканович информацияны толук билбейт, себеби мен аралашып жүрөм. Өткөн жумада Марченко менен Курбанованын министрге жазган запискасын министрде 1,5 сааттай талкууладык. Бизден Е.Син, М.Иманкулов, А.Токтомаматов болуп төртөөбүз катыштык. Бардык көтөрүлгөн маселелер боюнча так жообун бердик, позициябызды ачык айттык. Министр менен мен жекеме жеке дагы бир сааттай сүйлөштүм. Азыр схема мындай болот.

Предметтик стандарт түшүнүк мыйзамда жок. Ага байланыштуу министрге сунуш берип жатабыз. Предметтик стандарт түшүнүк мыйзамда жок, билим берүү стандартта бар, билим берүү стандарты Өкмөттүн токтому менен бекиди. Анын ичиндеги майда-чүйдөсүн кайра Өкмөткө көтөрүп баруунун зарылдыгы жок. Министрликтин буйругу менен бекитиңиз, анан кийин конкурс жарыялап, китептердин кол жазмасын алып, экспертиза өткөрүп, малый тираж менен чыгарып апробация өткөрүнүз. Ага да макул болду. Экспертисинин жыйынтыгында эгерде мазмундук, концептуалдык тактоолор керек болсо, бир жылдык апробациянын жыйынтыгы менен предметтик стандартка да киргизели, программага, китепке дагы киргизели. Сиз кайра буйругуңуз менен бекитиңиз.

Бир сүйлөм өзгөрүп калса эле Өкмөткө жүгүрө берсеңиз, жыйынтык аз болот. КАОнун токтомун чыгара албаганыңарга 4 ай болду го. Өкмөттөн токтом чыгаруу процедурасы татаал. Ошого көнгөнсүп эле калды. Бул кишинин консультанттары көп болуп жатат. Башталгыч класстар боюнча 4 предметтен стандарт иштелип чыкты, калган 5 стандарттарды иштеп чыгабыз. Каржылоосун таап бериңиз, чечип берсеңер жакшы болот эле. Ошол ишке комплекстүү киришели. Эң аягында сурады: «Сизди эмне үчүн жаман көрүшөт?» «Мениби же КАОнубу?» десем «Экөөңөрдү тең» дейт. Мен жооп бердим: «Бизди жаман көргөнү биздин позициябыз үчүн жаман көрөт. Биздин позициябыз кабыл алынган эреженин тегерегинде бекем туруу, оңго солго бурула бербей, туруктуу турабыз. Ошону үчүн мени жаман көрөт, я неудобный человек. Ошону үчүн КАОну жоебуз деп чыгышты. Башка демилгелер болду. Жойсоңуз жоюп жибересиз, бирок ким менен иштейсиз? Окуу планын иштеп чыкканда көрдүңүз го, убада бергендер көп эле болду, бирок түйшүгүн биз тартып бүтүрүп бердикпи? Бүтүрүп бердик. Предметтик стандарттарды бүтүрүп бердикпи? Бүтүрүп бердик. Кийинки жумуштар ушинтип эле бүтө берет. Ортодо акыл айткандар көп болот, реалдуу иштегендер аз» - деп келдим.

А.Мамытов: Анда сунуш – КББАны илим изилдөө иштери боюнча 2016-жылга планын бекитүүгө добуш берели. Ким макул? Каршы? Калыс? 19 мүчө макул, каршы, калыс жок. План кабыл алынды.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Кыргыз билим берүү академиясынын 2016-жылга карата түзүлгөн илим-изилдөө иштеринин планы бекитилсин.

2. КББАнын Окумуштуулар кеңешинин 2016-жылга иш планын бекитүү.

Угуду: КББАнын Окумуштуулар кеңешинин окумуштуу катчысы А.Ниязованын билдирүүсү (тиркелет).

Окумуштуулар кеңешинин 2016-жылга түзүлгөн планында КББАнын жылдык илимий-уюштуруучулук ишмердигинин негизги багыттарынын тематикасы толук камтылган.

Планда илимий-изилдөө иштеринин аткарылышы, илимий кызматкерлердин 3 жылдык илимий иштеринин жыйынтыктары, мектеп мугалимдерине методикалык сунуштарды даярдоо маселелери каралган.

Лабораториялардын ишмердүүлүгүн текшерип Окумуштуулар кеңешинде кароосу пландаштырылган. КББАнын аспирантурасына кабыл алуу, бүтүрүүчү аспиранттардын отчеттору каралган.

А.Мамытов: Дагы сунуш, суроо. Анда добуш берүүгө өтөлү. Окумуштуулар кеңешинин жылдык планын кабыл алалыбы? Ким макул? Каршы? Калыс? 19 мүчө макул. Каршы, калыс жок.

Добуш берүүнүн жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. КББАнын Окумуштуулар кеңешинин 2016-жылга иш планы бекитилсин.

3. 2015-жыл ичинде Окумуштуулар кеңеши кабыл алган токтомдордун аткарылышы жөнүндө.

Угуду: КББАнын Окумуштуулар кеңешинин окумуштуу катчысы А.Ниязованын билдирүүсү (тиркелет).

2015-жыл үчүн иш планы Окумуштуулар кеңешинин 2015-жылдын 2-февралында өтүлгөн №1-отурумунда кабыл алынган. Жыл ичинде төрт кварталга 10 отурум пландаштырылган, кезексиз 2 жыйын, жалпысынан 12 отурум болуп өттү.

Негизги каралган маселелер: Базисттик окуу планы бекитүү, 2014-2015-окуу жылы үчүн жалпы билим берүүчү мектептердин 9,11 (12) класстарынын жыйынтыктоо аттестациясына карата даярдалган кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус

адабияты боюнча сынактык материалдар, мугалимдердин «Август-2015» кеңешмесине методикалык сунуштарды бекитүү, предметтик стандарттарды бекитүү ж.б.

Окумуштуулар кеңешинде кабыл алынган чечимдер негизинен аткарылды, аткарылбай калганы:

№4 – 22.04.2015-ж. – Д.Акматов диссертация жазгандан баш тартты, лаборатория дагы бир ставка сурап Борбордон талкуулаган, бирок кошумча штат алган жок.

№11 – 27.11.2015-ж. -Педагогика жана социалдык-гуманитардык предметтер кафедрасын текшерүү комиссиясынын сунуштары боюнча аткарылгандыгы кафедранын маалыматында көрсөтүлгөн эмес.

2015-жыл ичинде Окумуштуулар кеңеши кабыл алган токтомдордун аткарылышы жөнүндө маалыматтык отчетту кабыл алуу боюнча айтылган тактоолор менен Окумуштуулар кеңешинин токтому менен ким макул? Ким каршы? Калыс? Катышып отурган 19 мүчө макул. Каршы, калыс жок. Чечим кабыл алынды.

Талкуунун жана добуш берүүнүн жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. КББАнын Окумуштуулар кеңеши кабыл алган токтомдордун аткарылышы жөнүндө берилген маалымат эске алынсын.
2. Педагогика жана социалдык-гуманитардык предметтер кафедрасынын башчысы Г.Карагозуева 2015-жылдын 27-ноябрында өткөрүлгөн Окумуштуулар кеңешинин №11-отурумунун чечимин аткаруу тууралуу маалыматты даярдап окумуштуу катчыга тапшырсын.
3. Басма борборунун директору С.Жунусбаев З.Мурзалиеванын больничный баракчасы жабылганда З.Мурзалиевадан түшүнүк кат алып КББАнын президенти А.Мамытовко тапшырсын.

4. Аспирантурага кабыл алуу боюнча жыйынтыктар жөнүндө.

Угуду: Аспирантура боюнча жооптуу Б. Т. Бейшенбаеванын отчету (тиркелет).

Б.Бешенбаева быйыл 2015-2016-окуу жылына аспирантурага «Жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы», «Окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы(окуу предметтери боюнча)» адистиктери боюнча Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги тарабынан № 08-7/6747 06.10.2015-жыл 5 бюджеттик орун, сырттан окуу бөлүмүнө 5 орун № 447 20.11.2015-жылы берилгенин, 19 сентябрда кабыл алуу боюнча маалымат жарыялангандыгын жана лабораторияларга өз убагында

билдирилгендигин маалымдады. Жарыянын негизинде 10 адам документ тапшырышты.

Кабыл алуу комиссиясы түзүлдү. Комиссиянын төрагасы Байгазиев С. О., төраганын орун басары Бекбоев И. Б., мүчөлөрү катары Син Е.Е., Добаев К. Д., Рысбаев С. К., Токтомаматов А. Д., Субанова М. С., Иманкулов М. К. шайланды. Кабыл алуу комиссиясынын чечими менен 4 документ жараксыз деп табылып, калган 6 талапкерлерге көрсөтүлөн адистиктер боюнча кирүү экзамендери уюштурулду. Кабыл алынгандар предметтик экзамен тапшырышты. Тапшырылган экзамендердин жыйынтыгы:

№	Аты, жөнү	Англис тили	Немистан тили	Филология	Кыргыз тили	Кыргыз адабияты	Педагогика	Математика
1.	Абдирайимова М. К.	3	-	5	4	-	-	-
2.	Адылова М. А.	3	-	5	5	5	-	-
3.	Орозканова А. К.	4	-	5	5	-	-	-
4.	Акматова Б. И.		4	5	5	-	-	-
5.	Жумабаева М. Д.		3	5	5	-	5	-

6.	Тургунбаева Т.Ш.	5	-	5	5	-	-	2
----	------------------	---	---	---	---	---	---	---

Жыйынтыгында 6 талапкердин 1-өө адистиги боюнча математикадан **2** алып аспирантурага өтпөй калды.

Кыргыз билим берүү академиясынын аспирантура боюнча жобосуна ылайык аспирантуранын күндүзгү бөлүмүнө кабыл алынуучулардын жаш курагына (35 жашка чейин) карата чектөөлөр киргизилгендигине байланыштуу кирүү экзамендеринин жыйынтыгына жана кабыл алуу комиссиянын чечимине ылайык **3 аспирант күндүзгү бөлүмгө, ал эми 2 аспирант сырттан окуу бөлүмүнө кабыл алынды.**

А.Мамытов: Анда токтомдун долбоорун кабыл алалы. Ким макул? Каршы? Калыс? Макул – 19, каршы – 0, калыс – 0. Кабыл алынды.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтоом кылат:**

1. Аспирантура боюнча жооптуу Б. Бейшенбаеванын отчету кабыл алынсын.
2. 2015-2016-окуу жылга КББАнын аспирантурасына кабыл алуу чечими бекитилсин.

5. Жалпы билим берүүчү мектептердин 5-9-класстар үчүн дүйнөлүк адабиятынын предметтик стандартын бекитүү жөнүндө.

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдерлабораториясынын башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев 5-9-класстары үчүн түзүлгөн дүйнөлүк адабияты боюнча предметтик стандарты тууралуу билдирүү жасады.

Дүйнөлүк адабият окуу планын киргизилген: орус класстарына жумасына 2 сааттан, кыргыз класстарына 1 сааттан. Дүйнөлүк адабияты боюнча предметтик стандартты кайра түзүү тууралуу чечимге келгенбиз. Бул предметке кайсы чыгармалар кирет, тактадык. Стандартты кайра иштеп чыктык. Компетенциялар такталды: окурмандык, баалуулук жана дүйнөгө көз карашын билдирүү жана адабий-чыгармачылык компетенция. Ушул 3 компетенциянын ичинен кыргыз класстарында окурмандык компетенцияга басым кылынды. Мазмундук түзүмдөр ар бир класс боюнча окуучулардын компетенттүүлүгүнүн деңгээлдери, ар бир жанр боюнча, чыгарманы талдоо боюнча класстан класска татаалданып түздүк. Орус класстар менен кыргыз класстарда саат боюнча айырмачылык бар болуп калгандан кийин, окуу жүктөмүнө жараша, чөйрөсүнө жараша программа түзүлдү.

А.Мамытов: Дүйнөлүк банктын өкүлдөрүнө мен айткам. Ситуацияны ондогула. Разработчиктерди чакырып ондогула. Азыр кайтаралы. Ушундай чечимге ким макул? Ким каршы. Калыс? Макул – 19, каршы – 0, калыс – 0. Дүйнөлүк адабияттын стандарты кайтарылды.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтоом кылат:**

1. 5-9-класстар үчүн дүйнөлүк адабиятынын предметтик стандартын окуу планы боюнча тактоо киргизип. официалдуу эксперттик корутунду алып кайрадан иштеп чыгуу үчүнМамлекеттик, расмий жана чет тилдерлабораториясына кайтарылсын.

6. Жаңы предметтик стандарттардын негизинде даярдалган окуу программаларын бекитүү жөнүндө.

6.1.Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 5-9-класстары үчүн түзүлгөн Кыргыз адабиятынын программасы (түзүүчүлөр: ф.и.д., профессор Байгазиев С.О., п.и.д. Муратов А.).

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдерлабораториясынын башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев жаңы стандарт боюнча түзүлгөн “Кыргыз адабияты” окуу программасы жөнүндө маалымат берди.

Мурдагы окуу планында кыргыз адабиятына бөлүнгөн сааттар жумасына 3 сааттан болсо, жаңы окуу планында 5-9-класстарда 2 саат болуп калды. Мунун өзү ар бир класстан

бир канча сааттар азайып, бир канча адабияттарга бөлүнгөн окуу көлөмдөрүнүн кыскаруусуна алып келди. Демек, бул багыттарда сааттар оптималдаштырылды.

Аталган окуу программасы окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 5-9-класстарында кыргыз адабияты предметинин мазмунун аныктап, окуу китептерин түзүүчүлөргө, методисттерге жана мугалимдерге компетенттүүлүктүн парадигмасынын негизинде жаңы багыттарды сунуштайт.

Программанын долбоору жаңы стандарттын негизинде түзүлүп даярдалды. Окуу жүктөмдөрү такталып аныкталды.

Мектеп мугалимдеринин жана коомчулуктун ой-пикирлерине жана сунуштарына жараша айрым жаңы адабияттар киргизилди.

Окуу программаны талкуулагандан кийин кол жазманы бекитүү боюнча добуш берүү болуп өттү. Отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү кол жазманы жактырууга макул болуп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн орто мектептердин 5-9-класстары үчүн жаңы билим берүү стандартынын негизинде түзүлгөн Кыргыз адабияты предметинин программасы (түзүүчүлөр: ф.и.д., профессор С.О.Байгазиев, п.и.д. А.Муратов) жактырылсын, КР Билим берүү жана илим министрлигине бекитүүгө жөнөтүлсүн.

6.2. Кыргыз тилин экинчи тил катары үйрөтүүнүн 5-9-класстар үчүн окуу программасы (А-2 деңгээли, түзүүчү: п.и.д., проф. С.К.Рысбаев) жөнүндө.

Угуду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев Кыргыз тилин экинчи тил катары үйрөтүүнүн программасы (А-2 деңгээли, 5-9-кл.) тууралуу төмөндөгүлөрдү билдирди.

Программанын мазмундук өзөгү бир катар жаңылануу менен, окуу планына жараша төмөндөгү иштер аткарылды.

1. Окуу сааттары такталды, тактап айтканда, 5-9-класстарда мурда жумасына 3 сааттан болсо, жаңы окуу планында 2ден саат бөлүнгөн. Ушул көлөмгө карата окуу материалдарына бөлүнгөн сааттар оптималдаштырылды. Ошондо да, машыгуу, көнүгүү иштерине сааттар сакталып, таза грамматикалык материалдардын окуу жүктөмдөрүндө кыскаруулар болду.

2. Тилди үйрөтүүнүн эл аралык стандарттарына жараша кыргыз тилин үйрөтүүнүн концепциясындагы жаңы жаңы стандарттагы методологиялык негиздеринин өзгөргөнүн эске алып, бул предметти үйрөтүүнүн максаты жана милдеттери жаңыланып такталды;

3. Жогоруда аталган документтерде эл аралык стандарттарга жараша кыргыз тилин үйрөтүүнүн да сүйлөшүү чөйрөлөрү аныкталган, мына ошол сүйлөшүү чөйрөлөрү программага биринчи ирет киргизилди, т.а., алар: баланын өздүк чөйрөсү, маданий – социалдык чөйрө, окуу жана эмгек чөйрөсү. Мында ушул чөйрөлөрдө сүйлөшүү тематикалары, сүйлөшүү багыттары, т.а. окуу материалдарынын мазмуну иреттелип сунушталды.

4. Программадагы дагы бир жаңылык- А2 (5-9-класстар) деңгээлинин мүнөздөмөсү болду. Ал деңгээлде сүйлөшө билүү талаптары да такталып берилди. Эми мугалимдер ушул багыттарга жараша грамматикалык материалдарды сүйлөшүү каражаты катары практикалык негизде үйрөтүүгө багыт алышы тийиш.

5. Сүйлөшүү чөйрөсүнө, сүйлөшүү тематикасына жана андагы коммуникативдик милдеттерге ылайык грамматикалык материалдарды кепте колдонуунун үлгүлөрү, негизги сөздүк минимумга жакын лексикалык материалдар атайын графа менен кошо сунушталды.

Кол жазманын ушундай мазмуну жана түзүлүшү, анын жаңылыктары тууралуу маалыматтарды угуу менен, аны бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү макул болду, каршы, калыс жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Кыргыз тилин экинчи тил катары үйрөтүүнүн программасы (А-2 деңгээли, 5-9-кл.) (түзүүчү: п.и.д., профессор С.К.Рысбаев, доцент А.Алымова) бекитилсин.

6.3.Окутуу өзбек тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 5-9-класстары үчүн түзүлгөн кыргыз тилинин программасы (түзүүчүлөр: [Т.Ашырбаев], С.К.Рысбаев, З.Тагаева, А.Акматова, Б.А.Абдухамидова) жөнүндө.

Угуду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдерлабораториясынын башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев окутуу өзбек тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 5-9-класстары үчүн түзүлгөн кыргыз тилинин программасы тууралуу төмөндөгүлөрдү билдирди:

Программанын айрым мазмундук линиялары жаңылануу менен, окуу планына жараша төмөндөгү иштер аткарылган:

1. Жаны окуу планы боюнча кыргыз тилине бөлүнгөн сааттарда айырма жок, т.а. 5-9-класстар үчүн жумасына 2 сааттан бөлүнгөн. Ушул көлөмгө карата окуу материалдары такталып, окуу материалдарын практикалык багытта окутуу максатында машыгуу, көнүгүү иштери үчүн сааттар көбөйтүлдү, ал эми айрым грамматикалык материалдар кыскартылды.

2. Тилди үйрөтүүнүн эл аралык стандарттарына жараша кыргыз тилин үйрөтүүнүн концепциясындагы жана жаңы стандарттагы методологиялык негиздеринин өзгөргөнүн эске алып, бул предметти үйрөтүүнүн максаты жана милдеттери жаңыланып такталды.

3. Кыргыз тилин үйрөтүү принциптери иштелип чыкты жана текстке коюлуучу дидактикалык талаптар аныкталды.

4. Жогоруда аталган документтерде эл аралык стандарттарга жараша кыргыз тилин үйрөтүүнүн да сүйлөшүү чөйрөлөрү аныкталган, мына ошол сүйлөшүү чөйрөлөрү программага биринчи ирет киргизилди, т.а., алар: баланын өздүк чөйрөсү, маданий – социалдык чөйрө, окуу жана эмгек чөйрөсү. Мында ушул чөйрөлөрдө сүйлөшүү тематикалары, сүйлөшүү багыттары, т.а. окуу материалдарынын мазмуну иреттелип сунушталды.

5. Сүйлөшүү чөйрөсүнө, сүйлөшүү тематикасына жана андагы коммуникативдик милдеттерге ылайык грамматикалык материалдарды кепте колдонуунун үлгүлөрү, негизги сөздүк минимумга жакын лексикалык материалдар сунушталды.

6. Жазуу иштеринин көлөмү такталды.

7. Окуучулардын билимин баалоо критерийлери иштелип чыкты.

Өзбек мектеби үчүн кыргыз тил программасын Тагаева менен 2007-жылы түзгөнбүз, бир канча окуу китептери чыккан. Азыр орус мектебине кандай өзгөртүүлөрдү киргизсек, өзбек мектебине дагы ошондой эле өзгөртүүлөр кирди. Мурда 3 саат болсо, азыр 2 саат болуп калды. Ошондуктан өзгөртүүлөр сөзсүз бар.

А.Мамытов: Ушул тил боюнча программаларды бир аталыш менен бекитсек болбойбу,

Талкуудан кийин кол жазманы бекитүү боюнча добуш берүүдө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү кол жазманы жактырууга макул болуп добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Окутуу өзбек тилинде жүргүзүлгөн мектептердин 5-9-класстары үчүн түзүлгөн кыргыз тилинин программасы (түзүүчүлөр: [Т.Ашырбаев], С.К. Рысбаев, З.Тагаева, А.Акматова, Б.А.Абдухамидова) жактырылсын, КР Билим берүү жана илим министрлигине бекитүүгө жөнөтүлсүн.

6.4.Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 5-9-класстары үчүн түзүлгөн орус тилинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Камбаралиева У.Ж., Ниязова А.М, Артыкбаева Г.Э.) жөнүндө.

Слушали: представление с.н.с. лаборатории государственного, официального и иностранных языков А.Ниязову о рукописи программы по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с кыргызским языком обучения (сост. Камбаралиева У.Ж., Ниязова А.М., Артыкбаева Г.Э.), которая сообщила, что учебная программа составлена на основе Государственного образовательного стандарта среднего общего образования Кыргызской Республики, утвержденного Постановлением Правительства Кыргызской Республики 21 июля 2014 года за №403, Предметного стандарта по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с кыргызским языком обучения, утвержденного приказом министерства образования и науки Кыргызской Республики 8 сентября 2015 года за №1153/1 и Базисного учебного плана для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики на 2017/2018 учебный год, утвержденного приказом министерства образования и науки Кыргызской Республики от 8 сентября 2015 года №1246/1.

Данная рукопись соответствует требованиям написания учебных программ, в ней предложены организация учебного материала, его структурирование, последовательность изучения и распределение по классам с указанием учебных часов.

Программа конкретизирует и раскрывает содержание предметного стандарта по русскому языку, определяет общую стратегию обучения, воспитания и развития учащихся в соответствии с целями и задачами изучения русского языка, которые установлены стандартом.

Особенности программы по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с кыргызским языком обучения:

- при изучении русского языка на первое место выдвигается речевая компетентность, при традиционном обучении считалось самым важным знание грамматических категорий;

- языковедческая компетентность предполагает овладение языковыми средствами (фонетическими, орфографическими, лексическими, грамматическими) в соответствии с темами, сферами и ситуациями общения;

- социокультурная (культуроведческая) компетентность подразумевает приобщение учащихся к культуре, традициям и реалиям русского языка, формирование умения представлять свою страну, ее культуру в условиях иноязычного межкультурного общения.

- коммуникативно-деятельностный подход, при котором в центре обучения находится ученик как субъект учебной деятельности, а система обучения предполагает максимальный учет индивидуально-психологических, возрастных и национальных особенностей личности, интересов обучаемого, заменяет традиционный знаниевый подход;

- логика построения предмета отличается интеграцией языка и литературы, основой которого является литературный текст, в котором отражаются все возможные ситуации общения.

После обсуждения программы 19 присутствующих членов Ученого совета проголосовали за утверждение программы по русскому языку (5-9 классы) для общеобразовательных школ с кыргызским языком обучения, против – 0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного, Ученый совет постановляет:

1. Одобрить программу по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с кыргызским языком обучения (сост. Камбаралиева У.Ж., Ниязова А.М., Артыкбаева Г.Э.) и направить в министерство образования и науки для утверждения.

6.5. Об утверждении программы по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с русским языком обучения (сост. Л.М. Бреусенко, М.Т.Иманкулова, Т.А. Матохина).

Слушали: представление с.н.с. лаборатории государственного, официального и иностранных языков М.Иманкулову о рукописи программы по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с русским языком обучения.

Данная программа составлена на основе Государственного образовательного стандарта среднего общего образования Кыргызской Республики, утвержденного Постановлением Правительства Кыргызской Республики 21 июля 2014 года за №403, Предметного стандарта по русскому языку (5-9 класса) для школ с русским языком обучения, утвержденного постановлением министерства образования и науки Кыргызской Республики 8 сентября 2015 года за №1153/1 и Базисного учебного плана для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики на 2017/2018 учебный год, утвержденного приказом министерства образования и науки Кыргызской Республики от 8 сентября 2015 года №1246/1.

Данная рукопись соответствует требованиям написания учебных программ, в ней предложены организация учебного материала, его структурирование, последовательность изучения и распределение по классам с указанием учебных часов.

Разработчиками стандарта были Бреусенко и Матохина. Доработали стандарт в соответствии с новыми требованиями к разработке стандарта. Затем перешли к разработке программы. Для школ с русским языком обучения никогда ни стандарт, ни программа не составлялись. Отработаны содержательные линии. Выделены три надпредметные, три предметные компетенции. По мере возможности привели в соответствие. Я далека от мысли, что программа совершенна. Если скажут доработать, доработаем.

А.Мамытов: Башка сунуш жок болсо, добуш берели.

Во время голосования 19 присутствующих членов Ученого совета проголосовали за утверждение программы по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с русским языком обучения. Против – 0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного, Ученый совет постановляет:

2. Одобрить рукопись программы по русскому языку для 5-9-х классов общеобразовательных школ с русским языком обучения (сост. Л.М. Бреусенко, Т.А. Матохина) и рекомендовать ее для утверждения и издания в министерство образования и науки Кыргызской Республики.

6.6. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстар үчүн Музыка предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Дуйшеналиев Ж.С., Муратбек Касей) жөнүндө.

Угуду: Технология жана искусство лабораториясынын башчысы, п.и.к., – Ибирайым к. А. аталган предметтер боюнча маалымат берди.

Ал өз сөзүндө Музыка окуу программасы лабораторияда талкууланганын, программа жаңы түзүлгөн предметтик стандарттардын негизинде даярдалганын жана аны негизинен предметтик стандарттарды түзгөн түзүүчүлөр жана практик мугалимдер менен биргеликте даярдалып б.а. окуу программасы компетенттүү адистер тарабынан иштелип чыккандыгын белгиленди. Бул окуу программада учурдагы коомдун талабына шайкеш келген, ар бир предметтин өзгөчөлүгүн эске алган предметтик компетенциялар, мазмундук багыттар, баалоо системасы ирээттүү жана ийкемдүү иштелип чыккандыгы айтылды.

Музыка предметинин окуу программасынын материалдары 4 мазмундук багыттар аркылуу берилип, окуучуларды баалоонун критерийлери жана алган билимдеринен күтүлүүчү натыйжалар белгиленди, ошондой эле уктуруу жана аткаруу үчүн берилген музыкалык чыгармалардын 70%га жакыны мазмундук багыттарга ылайык өзгөртүлдү.

Ибирайым кызы Айжандын билдирүүсүн эске алуу менен Окумуштуулар кеңеши мүчөлөрү талкуулап добуш беришти. Добуш берүүнүн жыйынтыгында Окумуштуулар

кеңешинин отурумга катышкан 19 мүчөлөрүнүн бардыгы кол жазманы колдошту, каршы, калыс болгон жок.

Талкуулоонун жана добуш берүүнүн натыйжасында Окумуштуулар кеңеши **ТОКТОМ КЫЛАТ:**

1. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстары үчүн **Музыка** (түзүүчүлөр: Дуйшеналиев Ж.С., Муратбек Касей) предметинин окуу программасы бекитилсин.

6.7. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстар үчүн **Көркөм өнөр** (түзүүчүлөр: Акматов Д.А., Оторбекова А.А., Мамбеталиев Ж., Рыскелдиев К., Бөлөкбаева А., Дөөлөтбаева Н., Жамангулова К.) предметинин окуу программасы жөнүндө.

Угулду: Технология жана искусство лабораториясынын башчысы, п.и.к., – Ибирайым к. А. аталган предметтер боюнча маалымат берди.

Ал өз сөзүндө Көркөм өнөр окуу программасы лабораторияда талкууланганын, программа жаңы түзүлгөн предметтик стандарттардын негизинде даярдалганын жана аны негизинен предметтик стандарттарды түзгөн түзүүчүлөр жана практик мугалимдер менен биргеликте даярдалып б.а. окуу программасы компетенттүү адистер тарабынан иштелип чыккандыгын белгиледи. Бул окуу программада учурдагы коомдун талабына шайкеш келген, ар бир предметтин өзгөчөлүгүн эске алган предметтик компетенциялар, мазмундук багыттар, баалоо системасы ирээттүү жана ийкемдүү иштелип чыккандыгы айтылды.

Көркөм өнөр предметинин окуу программасы 3 мазмундук багыт боюнча 5 предметтик тутамдын аныкталышы, предметтик компетенциялардын такталышы жана баалоонун критерийлеринин иштелип чыгышы менен жаңыча түзүлдү.

Ибирайым кызы Айжандын билдирүүсүн эске алуу менен Окумуштуулар кеңеши мүчөлөрү талкуулап добуш беришти. Добуш берүүнүн жыйынтыгында Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 19 мүчөсү программанын кол жазмасын бир добуштан колдоп беришти. Каршы – 0, калыс – 0.

Талкуулоонун жана добуш берүүнүн натыйжасында Окумуштуулар кеңеши **ТОКТОМ КЫЛАТ:**

1. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү мектептердин 5-7-класстары үчүн **Көркөм өнөр** (түзүүчүлөр: Акматов Д.А., Оторбекова А.А., Мамбеталиев Ж., Рыскелдиев К., Бөлөкбаева А., Дөөлөтбаева Н., Жамангулова К.) предметинин окуу программасы бекитилсин.

6.9. Жалпы билим берүүчү мектептердин 6-9-класстар үчүн **География** предметинин окуу программасы (түзүүчүлөр: Джунушалиева К.К. – п.и.к., ага ил. кызм., каф. башч.; Шыгаева Ч.У. – М. Куренкеев атындагы муз. мектебинин окутуучусу.; Ниязов Т.З.- г.и.к., профессор Ж.Баласагын ат. КУУ) жөнүндө.

Угулду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы п.и.д., доцент Е.Синдин билдирүүсү. Ал аталган окуу программасы лабораторияда талкуулангандыгын, аны лабораториянын башкы илимий кызматкери, п.и.д., профессор М.Субанова эксперт катары карап чыгып, корутунду бергендигин, корутундуда аны бекитүүгө боло тургандыгы белгиленгендигин, лаборатория сунушту бир добуштан жактырганын билдирди. Сунушталып жаткан негизги жалпы мектептер (6-9 класстар) үчүн география предмети боюнча окуу программасы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 21-июлундагы № 403 «Кыргыз Республикасынын жалпы орто билим берүүсүнүн мамлекеттик билим берүү стандартын бекитүү жөнүндөгү» токтомунун жана жалпы билим берүү уюмдары үчүн иштелип чыккан география боюнча предметтик стандарттын негизинде иштелип чыкты. Программанын өзгөчөлүгү – билим берүү системасындагы учурдагы болуп жаткан тенденцияларды камтуу менен бирге

билим берүүнүн компетенциялык мамиленин талаптарын эске алуу менен түзүлдү. Сунушталып жаткан программанын өзгөчөлүктөрү:

▪ география боюнча окуу материалынын мазмундук тилкесиндеги түйүндүү жана предметтик компетенттүүлүктөрдү калыптандыруу аркылуу географияны окутуунун натыйжалуулугуна көңүл буруу;

▪ географиялык мыйзам ченемдүүлүктөрдүн удаалаштыгына, географиялык маалыматтардын булактары жана алар менен иштөөгө үйрөнүүгө, географиялык маданиятка, «жаратылыш – адам – чарба – курчап турган чөйрө» бирдиктүү системасын камтыган географиялык чындыкка көңүл буруу;

▪ окуучуларда жаратылыштын кубулуштарын өз алдынча таануу үчүн, ошондой эле чыгармачылык шыктарын жана компетенттүүлүктөрүн өнүктүргөн байкоо жүргүзүүлөрдү өнүктүрүү үчүн практикалык иштер жана экскурсиялар пландаштырылды;

▪ край таануу боюнча өзүнүн жеринин географиясын окууга көңүл бурууну күчөтүлдү;

▪ картографиялык компетенттүүлүктөрдү жогорулатуу максатында номенклатуралар киргизилди.

Окуу программанын мазмунун талкуулагандан кийин Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү добуш беришти. Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 19 мүчөсү иштелип чыккан География предметинин окуу программасын колдоп добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Талкуунун жана добуш берүүнүн жыйынтыгында **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жалпы билим берүүчү мектептердин 6-9-класстары үчүн **География** предмети боюнча окуу программасы (түзүүчүлөр: Джунушалиева К.К., Шыгаева Ч.У., Ниязов Т.З.) бекитилсин жана Билим берүү жана илим министрлигине жиберилсин.

7. КББАнын аспирантурасынын бүтүрүүчүсү А.Макеев «Улуттук-аймактык өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу, математиканы окутуунун натыйжалуулугун жогорулатуунун шарты катарында» аттуу илимий изилдөө ишине тактоолорду киргизүү жөнүндө жана жетекчиликке п.и.д., профессор Калдыбаев Салидин Кадыркуловичти бекитүү жөнүндө.

Угуду: Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысы п.и.д., доцент **Син Е.Е.** аспирантурасынын бүтүрүүчүсү А.Макеевдин илимий иши, илимий жетекчиси тууралуу билдирүү жасады.

А.Макеевдин илимий ишинин темасы 1996-жылынын 19 мартында Кыргыз билим беруу институтунун Окумуштуулар кеңешинде бекиген. Илимий жетекчиси болуп А.А.Абдиев бекитилген. 2011-жылы А.А.Абдиев каза болуп калган. Ошол себептен илимий ишти кайра улантуу максатында илимий ишинин жетекчиликке п.и.д. С.К.Калдыбаевди бекитип берүүнү суранууда.

А.К. Макеевдин ишинин структурасы, теманын актуалдуулугу, мазмуну жөнүндө кыскача маалымат берилди. Билим берүү системасы бүгүнкү күндө социалдык экономикалык өнүгүүнүн негизги фактору катары каралбастан, адам баласынын татаал кризистен чыгуунун жолу жашоо цивилизациясынын стратегиялык фактору катарында каралып келет. Бул өзгөчөлүк акыркы жылдарда кабыл алынган Кыргызстанда билим берүү системасын реформалоо документтеринде баса белгиленип келет. Кыргыз Республикасынын жалпы орто билим берүү, мамлекеттик билим берүү стандартында баалуулуктардын ичинде изилдөөгө ылайык өз ата мекенин сүйүү, улуттук каада-салттарды сыйлоо жана Кыргызстандын жаратылыш байлыгы менен маданий баалуулуктарын коргоо, өз эне тилин жана улуттук маданий баалуулуктарын сыйлоо, социалдык, саясий жана маданий турмушундагы көп түрдүү баалуулуктарды таанып

билүү болуп эсептелинет. Аспирант А.Макеевдин «Улуттук-аймактык өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу, математиканы окутуунун натыйжалуулугун жогорулатуунун шарты катарында» аттуу илимий изилдөө ишинин аталышында айрым мүчүлүштүктөр кездешет. «Улуттук-аймактык» дебей «жергиликтүү материал» деп атоо тагыраак, изилдөө объектисинин ичинен 5-6-класстарды алганы ылайыктуу болмокчу. Мында диссертациялык иштин мазмуну өзгөрбөйт жана изилдөөнүн предмети өзгөрбөйт. Ошондуктан «Негизги мектепте математиканы жергиликтүү материалдарды колдонуп окутуунун методикалык маселелери (5-6-класстын математика предметинин мисалында)» деп аталуусун колдоп берүүнү жана илимий ишин жетектөөгө п.и.д., профессор Калдыбаев Салидин Кадыркуловичти бекитип берүүнү суранды.

Берилген маалыматтан кийин А.Макеевдин илимий ишинин аталышын тактоо иретинде талкуу болду. Илимий иштин аталышына тактоо киргизилип төмөндөгүдөй аталышы сунушталды: «Негизги мектепте математиканы жергиликтүү материалдарды колдонуп окутуунун методикасы (5-6-класстын математика предметинин мисалында)». Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 19 мүчөсү А.Макеевдин илимий ишине тактоодон кийинки аталышын колдоп жана жетекчисин бекитүү тууралуу добуш беришти. Каршы, калыс болгон жок.

Талкуулоонун жана добуш берүүнүн жыйынтыгында Окумуштуулар кеңеши төмөндөгүдөй **токтом кылат:**

1. КББАнын аспирантурасынын бүтүрүүчүсү А.Макеевдин «Улуттук-аймактык өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу, математиканы окутуунун натыйжалуулугун жогорулатуунун шарты катарында» аттуу илимий ишинин темасына тактоолор киргизилип, «Негизги мектепте математиканы жергиликтүү материалдарды колдонуп окутуунун методикасы (5-6-класстын математика предметинин мисалында)» деген аталышы бекитилсин.
2. А.К.Макеевдин илимий изилдөө ишине жетекчиликке п.и.д., профессор Калдыбаев Салидин Кадыркулович бекитилсин.

8. Кол жазмаларды бекитүү жөнүндө.

8.1. «**Баланын китеп окуусун уюштуруу технологиялары**» усулдук колдонмосу (автору – Рысбаев С.К., 70 б.).

Угүлду: «Баланын китеп окуусун уюштуруу технологиялары» усулдук колдонмосу (автору – Рысбаев С.К., 70 б.) боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектепте окутуу лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматов билдирүүсү.

Усулдук колдонмодо учурдагы кыргыз балдар китептеринин абалы, балдарды китеп окууга көнүктүрүү жолдору, балдар китептеринин педагогикалык кызматы, китеп окуунун түрлөрү, окуу технологиялары жана аны текшерүү маселелери, окуу жана түшүнүү, беш мүнөттүк китеп окуу сабактары жана балдардын өз алдынча китеп окуусу, мектепте балдарды китеп окууга багыттоочу уюштуруу иш-чаралары ж.б. маселелер каралган.

Балдардын китеп окуусун активдештирүү үчүн өткөрүлүүчү иш-чаралар, кандай китептерди балдардын окугусу келери, балага китеп окутуунун формалары (ээрчишип окуу, укканын окуу, таржымалдап окуу, даярданып окуу, кубалашып окуу, бөлүктөргө бөлүп окуу, улантып окуу, үзүп окуу, кабарлашып окуу), кенже балдарды үйдө өз алдынча китеп окууга үйрөтүүнүн он шарты, китеп окуунун жалпы классификациясы, окуучунун окуу ишмердигин уюштуруунун формалары, китеп окууда окуучулар ээ болуучу компетенциялар, тууралуу материалдар мугалимдер үчүн да, ата-энелер үчүн да кызыктуу болуп саналат.

Эмгекте окуу ылдамдыгы, ага коюлуучу талаптар, чыгармаларды талдоо тууралуу да кеңири сөз болуп, балдарды китеп окутууга байланыштуу иш-чаралардын жоболору жана эмгекти жазуу үчүн колдонулган адабияттардын тизмеси берилген.

Окуу ылдамдыгынын ченемдерин тактоо, 2-бөлүктү кыскартуу сыяктуу сунуштар автор менен талкууланып, бул кемчиликтер четтетилди.

Кол жазманын актуалдуулугун белгилөө менен, жактырып бекитүүгө жана аны башталгыч класстардын мугалимдери, бакча тарбиячылары жана ата-энелер үчүн сунуштоого болот.

Талкуулоонун натыйжасында “Баланын китеп окуусун уюштуруу технологиялары” усулдук колдонмо “Баланын китеп окуусун уюштуруу” аталышта жактырылды жана бекитилди. Окумуштуулар кеңешинде катышкан мүчөлөрүнөн 19 мүчөсү кол жазманы колдоп добуш беришти, каршы – 0, калыс – 0.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. “Баланын китеп окуусун уюштуруу технологиялары” усулдук колдонмосу (автору – Рысбаев С.К., 70 б.) “Баланын китеп окуусун уюштуруу” деген аталышта бекитилсин.

2. Кол жазма басып чыгарууга сунушталсын.

8.2. **“Балдарды коомго аралаштыруу жана мектепке даярдоо”**, “Балажан” республикалык эстетикалык тарбия берүү окуу-усулдук борборунун иш тажрыйбасы (түзүүчү-автор – Мусина Д.С., 77 бет).

Угуду: “Балдарды коомго аралаштыруу жана мектепке даярдоо”, “Балажан” республикалык эстетикалык тарбия берүү окуу-усулдук борборунун иш тажрыйбасы (түзүүчү-автор – Мусина Д.С., 77 бет) боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектепте окутуу лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматов билдирүү жасады.

Мектепке чейинки курактагы балдарды коомго аралаштырууну камсыз кылуу, балдардын ден соолугун сактоо жана бекемдөө, алардын чыгармачылык дараметтерин, жеке ийгиликтерин өнүктүрүү жана лидердик сапаттарын калыптандыруу учурда абдан заманбап маселелердин бири болуп саналат. Бул багыттагы “Балажан” республикалык эстетикалык тарбия берүү окуу-усулдук борборунун иш тажрыйбасы алгылыктуу жана башкалар үчүн үлгү болуп саналат.

Иш тажрыйбанын кол жазмасы “Менин мекеним – Кыргызстан” (мектепке комплекстүү даярдоо ийрими), “Канаттуулар күнү” (5-6 жаштагы балдар үчүн), “Геометриялык фигуралар” сыяктуу сабактардын иштелмелеринен, “Балдарды коомго аралаштырууга көндүрүүнүн белгилери жана мектепке даярдоодогу психологиялык жардам”, “Сүйлөөнүн бузулуу себептери” усулдук материалдарынан, балдарды мектепке даярдоо программасынын усулдук иштелмесинен жана тиркемелерден турат. Тиркемелерде 5 сабактын усулдук иштелмелери кошумча берилген.

Сабактар тиешелүү түзүмдө (тема, максаттары, жабдуулар, жүрүшү жана жыйынтыктоо) сунушталып, негизинен бул курактагы балдар үчүн кызыктуу болгон диалог (мугалим менен окуучу) түрүндө берилет. Сабактардын иштелмелеринен балдардын жаш курагына ылайык жана алар үчүн кызыктуу ырлар, бийлер, оюндар, музыкалуу кыймылдуу оюндар орун алган.

Сабактардын иштелмелери керектүү жана кызыктуу сүрөттөр менен коштолгон.

“Балажан” республикалык эстетикалык тарбия берүү окуу-усулдук борборунун иш тажрыйбасын жактырып бекитүүгө жана аны мектепке чейинки, мектептен тышкаркы кошумча билим берүү уюмдарында колдонууга сунуштоого болот.

Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү талкуулоодо кол жазманын керектүүлүгүнө токтолушту. Добуш берүүдө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 19 мүчөсү кол жазманы колдоп добуш беришти, каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. “Балдарды коомго аралаштыруу жана мектепке даярдоо”, “Балажан” республикалык эстетикалык тарбия берүү окуу-усулдук борборунун иш тажрыйбасынын (түзүүчү-автор – Мусина Д.С., 77 бет) кол жазмасы бекитилсин.

2. Кол жазма басып чыгарууга сунушталсын.

8.3. Тренинговые материалы для работников образования “Предметные стандарты для начальной школы” (209 стр.) и “Методическая поддержка учителей начальных классов в реализации стандарта” (83 стр.).

Слушали: Представление заведующего лабораторией, к.п.н. Токтомаметова А.Д. о рукописях Тренинговые материалы для работников образования “Предметные стандарты для начальной школы” (209 стр.) и “Методическая поддержка учителей начальных классов в реализации стандарта” (83 стр.).

Тренинговые материалы «Предметные стандарты для начальной школы» предназначены для учителей начальной школы, руководителей ШМО, завучей начальной школы и разработаны в рамках проекта «Поддержка реформы в секторе образования» при Министерстве образования и науки Кыргызской Республики. Данные материалы тренинга рассчитаны на 9 дней (209 стр.), впервые 5 дней учителя начальных классов, руководители ШМО, завучи и специалисты рай/горОО проходят совместное обучение, 1 день является практическим, т.е. они занимаются проведением и обсуждением урока на местах и 3 дня учителя начальной школы отдельно учатся (по этому тренинговому материалу), а руководители ШМО, завучи и специалисты рай/горОО будут обучаться отдельно по тренинговым материалам «Методическая поддержка учителей начальных классов в реализации стандарта».

В тренинговых материалах рассматриваются такие вопросы, как начальное школьное образование на современном этапе, государственные нормативные образовательные документы для начальной школы, организация интерактивной учебной среды, ориентированной на ученика, регулярное оценивание учителем и школой успеваемости и результатов достижений учащихся начальных классов намеченных целей, самостоятельная работа по апробации материалов семинара, интерактивный урок и его особенности, мастер-класс по обмену педагогическим опытом и др.

В тренинговых материалах «Предметные стандарты для начальной школы» освещены практические подходы по внедрению стандартов нового поколения и УМК, составленных на компетентностной основе, в учебно-воспитательный процесс начальной школы; предлагаются инновационные технологии по эффективной организации учебной деятельности младших школьников, ориентированной на конечный результат достижений учеников; рассматриваются инструменты формативного оценивания и их использование на уроках; даны примерные планы уроков и организована работа по планированию, разработке и анализу уроков, составленных на деятельностной основе, представлен инструментарий для осуществления анализа урока с точки зрения компетентностного подхода.

Целью тренингового материала «Методическая поддержка учителей начальных классов в реализации стандарта» являются повышение потенциала завучей, специалистов рай/горОО для оказания методической поддержки учителей начальных классов в реализации стандартов. С помощью данного материала они учатся к практическому освоению методов и приемов эффективного управления, организацию методической поддержки учителей и применению инструментариев оценки.

Материалы тренингов являются актуальными, так как целью изменения содержания образования посредством стандартов нового поколения является обретение учащимися компетентностей, обеспечивающих формирование таких качеств, как проактивность (умение найти выход из любой сложной ситуации с помощью творческого подхода, изменять себя и окружающий мир), поликультурность, толерантность, гражданственность, высокий этический уровень, трудолюбие, способность к принятию

самостоятельных решений, умение применять полученные знания на практике, коммуникативность, инициативность, желание и умение учиться и самосовершенствоваться на протяжении всей жизни, а целью создания данных тренинговых материалов является формирование у педагогов начальной школы навыки работы с предметными стандартами нового поколения и новыми учебно-методическими комплексами.

Особенностью компетентного подхода является то, что данный подход выдвигает на первое место не информированность учащихся, а умение решать проблемы, возникающие в практической деятельности, и овладение способами деятельности.

Тренинговые материалы являются полезными для работников образования в начальной школе, по этим материалам можно провести обучения на местах.

А.Мамытов: Предметтик стандарттарын бардыгын бекитип бүтө электе Дүйнөлүк банк өзүнүн тренингтерин уюштуруп жиберди. Аталышы боюнча: «Реализация образовательных стандартов», образовательный стандарт бирөө, бул көпчүлүк түрдө кетип жатат. «Реализация предметных образовательных стандартов» деп атаса тагыраак болот. Анан «Тренинговые материалы на примере предметов математика, русский язык ж.б.» деп жазгыла. Тренинговый материалдарда 4 предметтик стандарттарды көрсөткүлө, калган предметтер боюнча эч нерсе айта албайбыз. Лабораториянын чечими менен өткөргүлө. Даяр болгондо Окумуштуулар кеңешинде карайбыз. Министр дагы нааразы болуп айтты: стандарттар даяр боло электе тренингтерди өткөрүп жатышат.

На основании обсуждения предложено рассмотреть рукописи на уровне лаборатории дошкольного и начального образования. За данное предложение проголосовало 19 членов Ученого совета, против – 0, воздержавшиеся – 0.

На основании вышеизложенного **Ученый Совет постановляет:**

1. Рукописи тренинговых материалов для работников образования в 2-х частях: “Предметные стандарты для начальной школы” и “Методическая поддержка учителей начальных классов в реализации стандарта” доработать и рассмотреть в лаборатории дошкольного и начального образования.

8.4. Жаш муундарды тарбиялоодогу психологиялык көйгөйлөр жана аны чечүүнүн жолдору. Методикалык колдонмо (түзүүчү: Жумабаева Г.А.) жөнүндө.

Угулду: Жаш муундарды тарбиялоодогу психологиялык көйгөйлөр жана аны чечүүнүн жолдору (түзүүчү: Жумабаева Г.А.) кол жазмасы боюнча педагогика жана кесиптик билим берүү лабораториясынын башчысы К.Добаевдин билдирүүсү.

К.Добаев кол жазма лабораториядан талкууланып адистер жогорку баа бергендигин маалымдады.

Г.Жумабаеванын кол жазмасы тарбия завучтарына, психологдорго, класс жетекчилерге арналган методикалык колдонмо “Кыргыз Республикада 2010-жылга чейин мектеп окуучуларын жана жаштарды тарбиялоонун концепциясын” жүзөгө ашыруу максатында жазылганын белгиледи. Кол жазма 129 беттен турат.

Кол жазма бүгүнкү күндө актуалдуу, мектепте иштеген педагогдор үчүн абдан керектүү.

Биринчи бөлүмү өспүрүмдү тарбиялоодо кезиккен психологиялык көйгөйлөр жана анын чечүүнүн жолдору жөнүндө көрсөтүлгөн.

Экинчи бөлүмүндө тарбиялык сааттардын, класстан тышкары иш-чаралардын иштелмелери, мектептин дубал газеталарына пайдаланууга жарактуу материалдар берилген.

Кол жазманын актуалдуулугун белгилөө менен, жактырып бекитүүгө жана аны мектептин педагогдору үчүн сунуштоого болот.

Добуш берүүнүн натыйжасында “Жаш муундарды тарбиялоодогу психологиялык көйгөйлөр жана аны чечүүнүн жолдору” аттуу методикалык колдонмо (түзүүчү:

Жумабаева Г.А.). кол жазмасы жактырылды. Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 19 мүчөсү кол жазманы колдошту, каршы, калыс болгон жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. **“Жаш муундарды тарбиялоодогу психологиялык көйгөйлөр жана аны чечүүнүн жолдору”** аттуу методикалык колдонмо (түзүүчү: Жумабаева Г.А.) кол жазмасы бекитилсин.
2. Кол жазма басып чыгарууга сунушталсын.

8.5. “Менин жерим - Кыргызстан”. Кыргыз элинин салттуу билимдери боюнча окуучулар үчүн кошумча окуу материалы (авторлор - Мураталиев Б., Мамбетова З., Султангазиева Р.).

Угулду: “Менин жерим - Кыргызстан” аттуу энциклопедия (авторлор - Мураталиев Б., Мамбетова З., Султангазиева Р.) жөнүндө лабораториянын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматов билдирүү жасады.

Бул китепте кыргыз элине таандык түпкү салттуу билимдер тууралуу маалымат берилет. Бул маалыматтар негизинен мектеп окуучуларына, студенттерге арналган.

Бирок жалпы окурмандарга да кызыктуу болуп саналат. Китеп мектеп окуучуларына ылайык жеткиликтүү жазылган. Кол жазмада кыргыз жеринин жаратылышына байланыштуу кызыктуу материалдар арбын. Ошого ылайык оригиналдуу сүрөттөр менен кооз жасалгаланган. Жаратылыш менен элибиздин байланышы, маданият, салт, жөрөлгөлөр бири-бирине шайкеш берилген. Китептин жазылышында ырааттуулук жана системалуулук сакталган. Китептин жазылышы жана басмага даярдалышы жергиликтүү демилгелерди колдоо аркылуу биомаданий түркүмдүүлүктү өнүктүрүү долбоорунун алкагында “Туруктуу өнүгүү стратегиясынын институту” коомдук фондунун колдоосу менен Кристенсен фондунун (АКШ) каржылоосунун натыйжасында басылып чыгып, ал жер-жерлерде сынактан өттү. Сынак учурунда жылуу пикирге ээ болду.

Билдирүүдөн кийин Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 19 мүчөсү кол жазманы талкуулап добуш беришти. Добуш берүүдө колдогон – 19 мүчө, каршы – 0, калыс – 0.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. **“Менин жерим - Кыргызстан”** аттуу Кыргыз элинин салттуу билимдери боюнча окуучулар үчүн кошумча окуу материалынын кол жазмасы (авторлор - Мураталиев Б., Мамбетова З., Султангазиева Р., 108 бет) жактырылсын жана басып чыгарууга сунушталсын.

8.6. Об утверждении рукописи пособия «Тренажер по правилам русского языка для учащихся начальных классов» (составители: О.В. Северин, С.В. Барковская, А.С. Шимова, объем – 67 с).

Слушали: Заведующего лабораторией государственного, официального и иностранных языков С.Рысбаева, который ознакомил всех присутствующих с рукописью.

Рукопись пособия представляет собой занимательный справочник по русскому языку, дополнительное пособие для учащихся начальной школы. В аннотации указано, что справочник содержит основные темы по русскому языку программы начальных классов. В пособии материалы по русскому языку представлены кратко от алфавита до морфологического разбора слов. Данная рукопись пособия предназначена для учащихся начальных классов, родителей и учителей начальных классов.

В справочнике изложены основные правила русского языка в начальной школе и направлены на повышение эффективности проводимых уроков. Кроме того, учтены требования к современному уроку по русскому языку.

В справочнике соблюдаются дидактические принципы. Материал справочника также изложен системно, каждая последующая информация является логическим продолжением предыдущей. Общий объем справочника составляет 67 страниц.

В работе были обнаружены грамматические (стр. 5, 22,) ошибки, незначительные замечания которые в процессе экспертизы были учтены и исправлены автором.

Пособие поможет учащимся повысить компетентность, учителям – эффективно проводить уроки.

В ходе обсуждения рукописи членами Ученого совета предложено изменить название «Тренажер по правилам русского языка для учащихся начальных классов» на название «Упражнения по правилам русского языка для учащихся начальных классов».

Во время голосования за проголосовало 19 членов Ученого совета, против, воздержавшихся нет.

На основании вышеизложенного Ученый Совет постановляет:

1. Одобрить и рекомендовать к изданию учебное пособие «Тренажер по правилам русского языка для учащихся начальных классов» под названием «Упражнения по правилам русского языка для учащихся начальных классов» (составители: О.В.Северин, С.В.Барковская, А.С.Шимова).

**Окумуштуулар кеңешинин төрагасы,
п.и.д., профессор**

А.Мамытов

Окумуштуу катчы

А.Ниязова